

Những dấu hiệu báo trước về sự sụt giảm sản xuất lương thực trong năm 2009

La Mã ngày 12 tháng 2 năm 2009.

Mặc dù vụ thu hoạch năm 2008 là thắng lợi, giá lương thực cao vẫn tồn tại ở nhiều nước nghèo trên thế giới.

Căn cứ vào nguồn thông tin mới nhất của Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên Hiệp Quốc (FAO) được đăng trong báo cáo “Tòan cảnh sản xuất trồng trọt và thực trạng lương thực” cho thấy có biểu hiện suy giảm sản lượng cây lương thực đầu năm 2009 so với số liệu ghi nhận trong năm 2008. Diện tích gieo trồng thu hẹp hơn và điều kiện thời tiết khí hậu bất lợi dường như đã làm giảm sản lượng cây lương thực lấy hạt ở hầu hết các quốc gia sản xuất chủ yếu.

Nhìn rộng ra, mặc dù thời tiết khí hậu thuận lợi ở Châu Âu và Hoa Kỳ nhưng diện tích gieo trồng lúa mì mùa đông ở những vùng này giảm do ảnh hưởng di chứng từ sự sụt giảm lợi nhuận của năm trước cùng với sự gia tăng chi phí đầu vào trong sản xuất.

Tại những nước có thu nhập thấp và thiếu hụt lương thực, toàn cảnh của vụ cây trồng đầu năm 2009 chỉ ra chiều hướng sản lượng thấp. Dấu hiệu sớm nhất là diện tích bắp tại Nam Phi bị thu hẹp. Khô hạn kéo dài đã ảnh hưởng xấu đến triển vọng lúa mì tại châu Á. Có khoảng 50% diện tích lúa mì mùa đông tại Trung Quốc bị ảnh hưởng bởi hạn hán nghiêm trọng trong khi đó thì lượng mưa lại không đủ tại Ấn Độ. Tuy nhiên, một cách tổng quát, phần lớn sẽ tùy thuộc vào các vụ lúa chưa bắt đầu gieo trồng ở châu Á.

Ở Nam Mỹ, sản lượng lúa mì năm 2008 đã giảm xuống còn phân nửa do hạn hán tại Argentina, và sự tồn tại thời tiết khô hạn đã ảnh hưởng xấu đến thực trạng cho sản lượng hạt thô trong vùng năm 2009.

Căn cứ vào sự ước đoán cuối cùng của sản lượng lương thực năm 2008 và dự báo về việc tiêu dùng trong năm 2008/2009, FAO dự báo rằng lượng lương thực thế giới chuyển sang năm 2009/2010 sẽ đạt 496 triệu tấn, mức cao nhất kể từ năm 2002.

FAO cũng báo cáo rằng có một sự dễ dàng trong thực trạng đáp ứng giữa cung và cầu lương thực ở nhóm quốc gia có thu nhập thấp và thiếu lương thực, tiếp theo mùa thu hoạch trên mức trung bình vào năm 2008.

Ở những quốc gia miền Tây và Đông Phi, giá cả tiếp tục giảm có ý nghĩa kể từ khi thu hoạch vào tháng 9 tháng 10, nhưng đến giai đoạn tháng 2, giá cả lại cao hơn nhiều so với cùng kỳ năm trước. Tình trạng là xấu đi đối với lúa gạo và lúa mì nhập khẩu, loại thực phẩm căn bản của vùng này, khi mà giá cả vẫn giữ chiều hướng gia tăng. Giá cả của gạo và bột mì cũng vẫn còn giữ ở mức cao tại một vài nước nghèo châu Á như Afghanistan, Pakistan và Sri Lanka.

FAO cho biết hiện có những quốc gia đang đối mặt với khủng hoảng. Khủng hoảng lương thực đang tồn tại ở 32 quốc gia trên thế giới. Hơn thế nữa, tình trạng lương thực là rất đặc biệt quan ngại ở dãy Gaza, hậu quả của xung đột gần đây. Ở Đông châu Phi, hơn 18 triệu người đối mặt với sự mất an ninh lương thực nghiêm trọng do xung đột và bất ổn chính trị, do thời tiết bất thuận hoặc là sự kết hợp cả hai. Trong khi đó ở miền Nam châu Phi, dân số chịu cảnh thiếu hụt lương thực khoảng 8,7 triệu người. Tại Kenya, Somali và Zimbabwe, thực trạng mất an ninh lương thực là nghiêm trọng do hậu quả của sản lượng cây trồng giảm do hạn hán, bất ổn xã hội và khủng hoảng kinh tế.

Nhiên liệu sinh học

Số liệu dự báo mới nhất của FAO cho năm 2008/2009 (Tháng 7/ tháng 6) đã chỉ ra rằng có sự tiếp tục gia tăng trong sử dụng lương thực để sản xuất nhiên liệu sinh học- tổng cộng là 104 triệu tấn, gia tăng 22% so với giai đoạn 2007/2008, và chiếm 4,6% tổng sản lượng lương thực toàn thế giới.

Riêng tại Hoa Kỳ, tổng lượng sử dụng được dự báo đến khoảng 93 triệu tấn (trong số này có 92 triệu tấn bắp hạt), tăng 19% so với giai đoạn 2007/2008. Những dự báo trước đây cho rằng có một sự gia tăng nhanh hơn nữa trong việc sử dụng hạt bắp cho sản xuất nhiên liệu sinh học, nhưng do giá dầu giảm nhanh chóng và suy thoái kinh tế toàn cầu đã góp phần làm giảm chiều hướng này trong những tháng gần đây.

(Ghi chú: Nguồn : www.fao.org; Người dịch: PGS.TS. Dương Văn Chín)